

m.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:

charlotta.broman@regeringskansliet.se

linn.akesson@regeringskansliet.se

Uppdrag att föreslå genomförande av artikel 22 om bioavfall Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG i den svenska lagstiftningen

Diarienummer M2021/01629

Bakgrund

Artikel 22 om bioavfall i är en del i EU:s avfallspaket och innebär att EU:s medlemsstater senast den 31 december 2023 ska säkerställa att bioavfall antingen separeras och materialåtervinns vid källan eller samlas in separat och inte blandas med andra typer av avfall. Naturvårdsverket har på regeringens uppdrag redovisat hur artikel 22 kan genomföras i den svenska lagstiftningen. Miljödepartementet har remitterat förslaget genomförande.

Svenskt Vatten synpunkter

Svenskt Vatten begränsar vårt svar till sådana förslag och uttalanden i det remitterade materialet som berör eller kan återverka på kommunalt VA. Vi tar inte ställning till övriga förslag och uttalanden.

Svenskt Vatten **tillstyrker förslagen om ökad cirkularitet i samhället inklusive ökad utsortering och materialåtervinning av bioavfall**. Ökad rötning av bioavfall kommer att leda till ökade möjligheter till återföring av växtnäring samt ökad biogasproduktion. För att maximera nyttan med ökad cirkularitet krävs tydlig lagstiftning och incitament som möjliggör och främjar marknaden för återvunnen växtnäring och producerad biogas. Denna lagstiftning och dessa incitament saknas idag.

I rapporten skriver Naturvårdsverket att det finns kommuner som i sina föreskrifter ABVA tillåter installation av köksavfallskvarnar som innebär att livsmedels- och köksavfall avleds via avloppsledningsnätet och att köksavfallskvarnar kan tillåtas både med och utan föregående anmälan till kommunen. Eftersom texten kan ge en bild av att detta är ganska vanligt påpekar Svenskt Vatten att det normala är att ABVA förbjuder sådana kvarnar. Bara enstaka kommuner har helt slopat förbudet och ett fåtal kommuner tillåter kvarnar efter anmälan men bara till sådana delar av ledningsnätet som tål belastningen utan att riskerna för bräddningar och andra driftproblem ökar.

I rapporten skriver naturvårdsverket också att år 2019 användes all biogödsel från samrättningsanläggningar som gödning på åkermark och att motsvarande användning av slam från reningsverken är 41 %. Politiska styrmedel är nyckeln för att väsentligt öka potentialen och stimulera ökad återföring av slam av hög kvalitet till jordbruk samtidigt som incitament införs för att återföra fosfor, kväve och kol med tekniska metoder från slam av lägre kvalitet. Flera utredningar med förslag om detta finns, men beslut saknas, senast Hållbar slamhantering 2020:3 <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2020/01/sou-20203/>.

Viktiga generella steg mot en ökad cirkularitet är också att regeringen kan fatta beslut om de två styrmedel som under 2021 förslagits av såväl Miljömålsberedningen i sitt delbetänkande "Havet och människan", SOU 2020:83 <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2021/01/sou-202083/> samt i regeringens tillsatta Delegation för cirkulär ekonomi: [https://delegationcirkularekonomi.se/download/18.544e1cob1784a907392da50e/1618560001862/210414%20Delegationens%20rapport%20\(tillg%C3%A4nglig\).pdf](https://delegationcirkularekonomi.se/download/18.544e1cob1784a907392da50e/1618560001862/210414%20Delegationens%20rapport%20(tillg%C3%A4nglig).pdf) :

- Regeringen bör besluta om ett etappmål om ökad återföring av fosfor och kväve till livsmedelsproduktion. Målet innebär att till 2030 ska återföringen av använd fosfor och kväve till livsmedelsproduktion vara minst 50 procent av fosfor och 15 procent av kväve från avlopp.
- Regeringen bör utreda införandet av en kvotplikt för återvunnen fosfor och återvunnet kväve i mineralgödsel.

Svenskt Vatten har också noterat ett felaktigt användande av den förkortande akronymen för begreppet "flytande biogas". I rapporten används konsekvent, från sida 52 där den används första gången och framåt, den felaktiga akronymen LBG istället för den korrekta akronymen LBG (från engelskans **L**iquified **B**io**G**as).

Svenskt Vatten håller med om:

- **Att en ökad grad av rötning eller kompostering av bioavfall kan ge ökade mängder biogödsel innehållande återvunnen växtnäring.** Svenskt Vatten förespråkar fler incitament för att återvinna växtnäring, såsom bland annat införande av kvotplikt för återvunnen växtnäring i mineralgödsel, ekonomiska styrmedel som gynnar återvunnen växtnäring i mineralgödsel samt införande av certifieringssystem för klimatsmart återvunnet kväve enligt ovan.
- **Biogasen har en investeringstung infrastruktur, små marginaler och är känslig för förändringar i ekonomiska stöd.** De flesta avloppsreningsverk rötar idag sitt slam vilket ger en biogasproduktion. Biogasen kan sedan uppgraderas till fordonsbränsle eller nyttjas internt för uppvärmning eller annan energiförbrukning. Vid uteblivet ekonomiskt stöd kan det för reningsverken vara mer ekonomiskt fördelaktigt att nyttja gasen för internt bruk istället för det mer klimatvänliga alternativet att uppgradera gasen till fordonsbränsle.
- **Marknadspotentialen för flytande biogas (LBG) är stor.** Det finns en ökad efterfrågan av LBG främst från tung fordonsindustri och sjöfart men även från

industrin. Infrastrukturen för LBG i Sverige behöver utvecklas och utökas och det behöver finnas ekonomiska styrmedel som gynnar detta.

- **Det finns samtidigt en oro att EU-kommissionens förslag om riktlinjer som ska vägleda de gröna näringarna, s.k. taxonomi, kan vara ett problem för biogas som fordonsbränsle i framtiden.** Svenskt Vatten anser att biogas som fordonsbränsle är en viktig del i transportomställningen och förslaget att utesluta biogas som hållbart drivmedel är således mycket oroande. Även om vi ser att marknaden för biogas successivt breddas till exempelvis tunga transporter, industri och sjöfart så har alla delmarknader, inte minst de lätta fordonen, en mycket stor betydelse i utbyggnadsfasen.

Svenskt Vatten vill i sammanhanget också hänvisa till Svenskt Vattens remissvar gällande två betänkanden som ligger mycket nära detta remissvar: Hållbar Slamhantering (SOU 2020:3) och Mer biogas! För ett hållbart Sverige (SOU 2019:63), dnr I2019/03474/E : <https://www.svensktvatten.se/politik-paverkan/remisser/slamutredningen-och-biogasmarknadsutredningen/>

Pär Dalhielm
VD
Svenskt Vatten AB

Klara Westling
Expert Avlopp och Miljö
Svenskt Vatten AB